

Акебой

XII

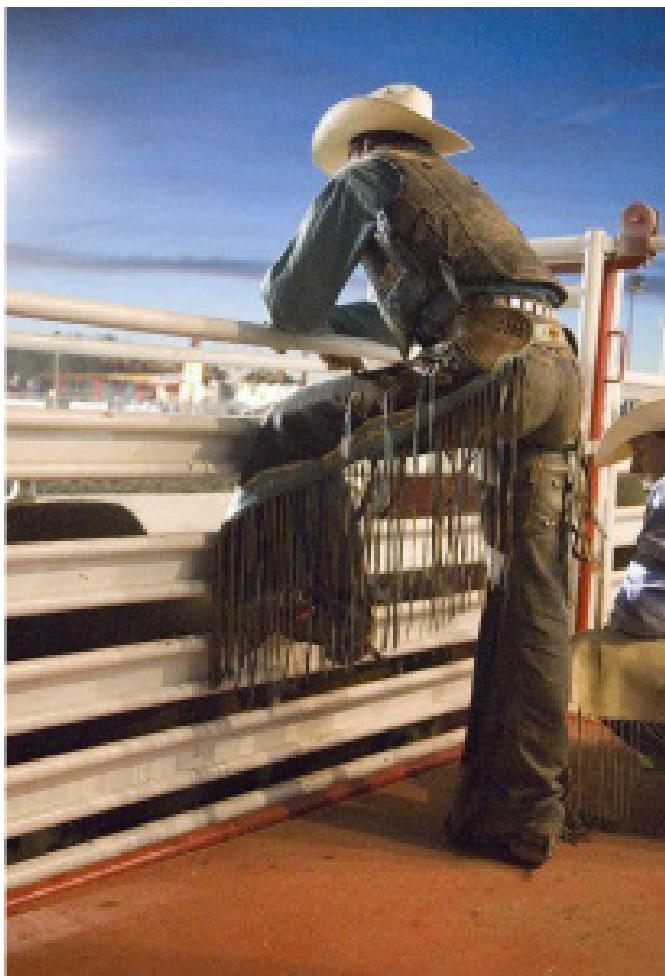
АКОВБОЙ

Алагалажәа

Аковбои – 19-тәи ашэышықәсаз иңаз американатәи ахъчайтуа иакәын. Рагъхъазатәи ковбоицәан американатәи азакәан инақәыршәан 1865 шықәсазыатәра ақынтәи зхы иақәиттәйз, афроамериканцәа. Урт ирымамызт адгылгыы, аусуртагы.

1865-1880 шш. рзы ковбоицәахеит афроамериканцәа
рыдагы, америка иашъагәйтүз, зәепшшәахәы шкәакәаз
аяаапсырагы. Урт иаашар хелаанза аේкәа ирықтәаны
арахә ирыцын, раамта аихарак зегъ адәахы, ахаяу цқыаේ
ирхыргон.

Аковбои иматэеи, иара иньстазаара астили

Аковбоицәа рыпъстазаара даара иуадағын, избан акәзар, урт аусура хъанта нарыгzon. Иқалалон урт аеы ишақәтәоу маңара 10-саатк еиҳаны ианырхыргозгы. Рығынқәа рұнды ицәартә, итәартә, акрырфартә атагылазааша ымамызд. Иреибүу ахәыртақәа рыпъшаарц азы арахә кардон тыпък ақынты даға тыпък ахь, зны-зынла даара ихаразаны. Убри ақынты еирацәаны анықәара рықәшөон.

Аковбои иөы keletalоуп, апшема ихеатөй ханатцозар ауп. Аекәа убасираазоит, арахә (ажәкәа) фыла ирдырратәй. Аөы, хымпәада, ибжынаны иқазароуп, акәадыри, аңәреи, амгәарххақәеи – зығь рыла еиқәшәазароуп. Аковбоицәа рзы ихадароу матәарқәан икоуп: атапанча, ахәзызба, алассо.

Атапанча – ашәарах ауафы дырцәзыыхъчо абъяруп. Ахәызба акәзар, акырцьара ахархәара амоуп – афатә ҝатарағы, үзара ак ахтәарағы. Лассо ҳәа изыштыоу, ажә ма аөы иаҳаршәны изларкуа иауу шахоуп.

Аковбоицәа еиҳарак иршәу ҳәынцәра змам къағқәоуп, урт рхыхъ – азаратаршә ҳәа изыштыоу аматәа ршәыртçoит.

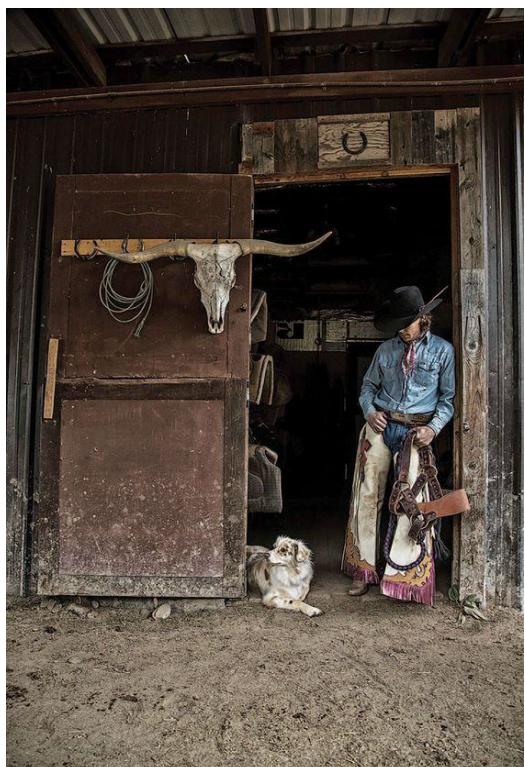
Реңқәақәа руа-тәақәа рөңи еиҳа итбааны, реңқәаш-ъапқәа ипъымжәарц азырыштыахъ ала асаҳтан адтданы, акәын ишрышыаз.

Аковбои изы акратцанакуеит иауу асаҳтан магәкәеи, амреи акәеи дырцэзыыхъчо ашлиапа пъраали.

Аковбои иахъа

Иахъа аковбои анкьеиңш дықам, раңхъаза аковбои хәа изыштыз зынза дағазәын. Аковбоицәа раңәафымкәа иупъылар қалоит Ағадатәи Америка. А-2т-тәи ашәышықәсазы аковбоицәа рыхъз зегызы еиңдердируан,

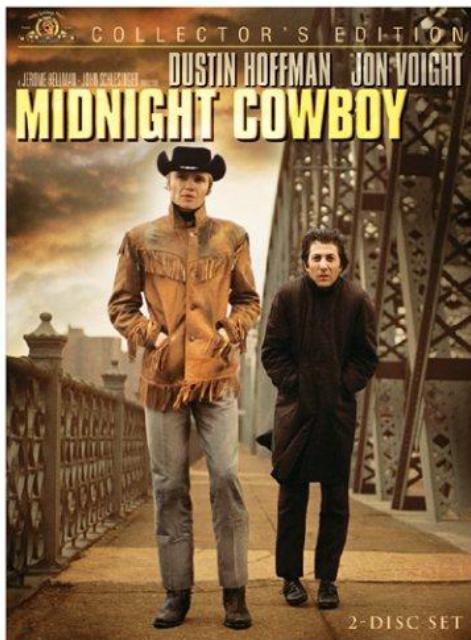
ауаа ирылатцәан иқан. Урт абәүәара, ахатцара, агәымшәара ирсимволны иқалеит. Мальборо ататын азыргараңы аковбои дантырх аштыахъ, «ахатца үәзәатәкъя» иакәны дрыдымырыло иалагеит.

Тәылакәак рәкны иахъагыы аковбоите шлиапақәеи амагәкәеи modoуп. Уртныңкәызго еиҳарак ағыи иақеттөо роуп.

Аковбоицәа ирызку афильмқәа:

«Адәйбә архәра ду» - афильм тыхуп ?)тч шықәсазы. Раңхъаза акәны фырхацәаны афильм иамоу ковбоицәоуп. Уи 2т-минут ици сахъаркыратә фильмуп.

«Цхабжьонтәи аковбои» - 1969 шықәсазы итыху американатәи афильм. Режиссиорс дамоуп Цөн Шлезингер. Афильм ақны иарбоуп аковбои ипъстазаара. Афильм иаиуит х-премиак Оскар, иара убасгызы зықъыла ахәапъшщәа рыбзиабара.

«Ашъха үзыңә» - 2005 шықәсазы итырхыз, аковбоицәа ирызку фильмуп. Режиссиорс дамоуп Енг Лии. Уи абзиабара зтааз ғыңға аковбоицәа ирызкуп.